విమల కూల్చిన ఉక్కుగోడలు

విమల సూర్యంబాబు భార్య. ఇరవై ఏళ్ళు నిండీనిండని సోయగపు వెన్నెల. వయసు వచ్చినా తల్లి ఒడిని వదిలిపెట్టని పాపలా అదేమిటో చిత్రంగా ఆమెనుంచి సిగ్గు వేరుపడలేదు. ఆ నల్లని విశాలమైన కనురెప్పలలోంచి ఆమె ఎదలోని కరుణ నీరెండలా మోహనంగా మెరిసిపోతున్నది. ఆమె నుదుటిమీది సుందర తిలకమైపోతున్నది. అది అలా అలా ఆ పాపటలోంచి తన కిరణ పుంజాలతో జారి తలలో తురిమిన పూలగుండెల్లోంచి సువాసనై గుప్పుమంటున్నది. నిజంగా ఆమె ఒక అందం. అందంలోని మాధుర్యం. సూర్యం క్షణమైనా విడిచి ఉండలేని హృదయం!

ఆమె పట్నంలో ఇంటరు పాసయింది. స్కూలు ఫైనలే పాసయిన సూర్యాన్ని పెళ్ళి చేసుకుంది.

సూర్యం ఆ వూరికి దొరబాబు.

గ్లాస్కోపంచె కట్టి, లోపలి బనియను బయటికి కనిపించే ఖరీదైన పల్చని సిల్కు లాల్చీ తొడిగి, నల్లని కళ్లద్దాలలో, లోకానికి తన హృదయం దొరికిపోకుండా దాచుకుంటాడు! చేతికి రిస్టువాచీ, వ్రేళ్ళకు రవ్వల ఉంగరాలు సరేసరి. అన్నింటికన్నా అతని గుణాన్ని, సంస్కారాన్ని ఇట్టే పట్టియిచ్చేది మెడలో సన్నటి లాల్చీ అడుగున మెరిసే బంగారు గొలుసు!

విమల సూర్యంతో కలిసి పెళ్ళయిన మొదట్లో సాయంకాలాలు అలా పొలాలవైపు తిరిగిరావాలని ఎంతో ఆశపడేది. ఒకటి రెండుసార్లు భర్తతో వెళ్ళింది. కాని ఆమె అలా వెళ్ళడం(వెళ్ళడం అనడంకన్నా తిరగడం అంటేనే ఆ వూరివారి దృష్ట్యా బాగుంటుంది.) ఆమె అత్తగారికి గాని, ఆడబడుచులకు గాని, మావగారికి గాని గిట్టలేదు. ఆ వూళ్లోని ఆమె భర్త తరపు పెద్ద పెద్ద ఆస్తులున్న హేమా హేమీ బంధువులంతా డోకు మొగాలు పెట్టి అనగూడని మాటలు ఆ మొగాల్లోంచి కక్కుకున్నారట! ఇదంతా చూసి సూర్యం

జడిసిపోయాడు. సూర్యం బాధపడడం భరించలేని విమల పాపం అంతటితో ఆ ఆశలను తుంచేసుకుంది. గెడకర్రెత్తున ఇంటి చుట్టూ కట్టబడ్డ గాజు పెంకులు మొలచిన ప్రహరీగోడల మధ్య, లోలోపలి గదుల్లో, వింత వింత అలంకరణల విడ్డూరాల నడుమ ఆమె తిరగడం అలవాటు చేసుకోవలసి వచ్చింది. పాపం అక్కడ ఆమెకేమి పని ఉంటుంది! చదివితే పుస్తకాలు ఎంతసేపని చదువగలదు? ఇక అస్తమానం ఒకటే ముస్తాబైనా మొహం మొత్తుతుంది. కళ్ళల్లోని అందాలకు మురిసిపోతూ పాదాలలోని సౌందర్యానికి పరవశత్వం చెందుతూ ఎంతసేపని అలసిపోగలదు?

ఆమె మనసు ఆమె చదువుకున్న రోజుల ఒడిలోకి వెళ్ళి వాలిపోయేది. కాలేజీలో తను అందరితోనూ కలిసి మెలసి తిరగడం, అంతా కలసి ఏవేవో సాంఘిక కార్యకలాపాల్లో పాల్గొంటూ ఉండడం, వరదలొచ్చి ఇళ్ళు కూలిపోతే, నిప్పంటుకొని ఇళ్ళు కాలిపోతే, ప్రజలకు సహాయపడి వాళ్ళకు ఆహారం, బట్ట అవసరమైతే డబ్బు ఎక్కడెక్కడో సంపాదించి, పంచిపెట్టడం అన్నీ గుర్తుకు తెచ్చుకొనేది. అవి గుర్తుకొచ్చినప్పుడల్లా ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగేవి. తను ఎందుకూ పనికిరాని, కొరగాని మొద్దులా తయారవుతూన్నట్లు కుమిలిపోయేది. తను వూళ్ళో ఎంతో మందికి ఎన్నో విధాల సహాయపడొచ్చు... కానీ ఏమీ చేయలేక పోయేది. చెప్పడానికేమిటో అభిమానం అడ్డొచ్చేది. భర్త కిదంతా చెప్పినా లాభం ఉండదని ఆమెకు తెలుసు. చుట్టూ ఉన్న వాతావరణాన్ని వీలైతే తను జయించగలగాలి. అవసరమైతే అత్తగారిని, మావగారిని, చివరికి భర్తనుకూడా ఎదిరించగలగాలి అనుకునేది. కాని ఏమిటో ఆమెలో అంత తెగింపు వచ్చేదికాదు. కాలేజీలో కూడా ఆమె అంతే. తోటి విద్యార్థినులు ఎంతో బలవంతం చేస్తేనేగాని ఆ పనుల్లో పాల్గొనలేక పోయేది. నిజానికి వాళ్ళందరికన్నా ఆమెకే ఎక్కువగా సంఘసేవ చేయాలనే ఆసక్తి ఉండేది. కాని ఎవరో ఒకరు ఆ పనిలోకి తీసికెళ్ళి పెడితేగాని, ఆమె తానుగా అందులోకి దిగలేకపోయేది. స్వతహాగా ఆమెలో సిగ్గెక్కువ. విషయాలను విపులంగా నచ్చజెప్పే మాటల ధోరణి తక్కువ. ఆమెకు సంఘసేవ చేయాలని మనసునిండా ఉంటుంది. కాని చుట్టూ ఉన్న అడ్డంకులను సులువుగా దాటడానికి వీలైన వాతావరణం ఎలా సృష్టించుకోవాలో ఆమె ఊహించలేకపోయేది.

ఆ అందమైన గదులు, వాటిలోని రకరకాల సుందరమైన సామానులు అన్నీ తనలోని సుకుమారమైన భావాలను మెల్లిమెల్లిగా తేనెపూసిన కత్తిలా తెగ కోసేస్తున్నాయా

అని భయపడిపోయేది. ప్రకృతిలోకి పోయి ఆ భావాలకు కావలసిన బలాన్ని ఎప్పుడు సేకరించుకొంటానా అని ఆత్రుత పడేది. కాని ఎలా వీలు చిక్కుతుంది? బయటికి కాలుపెట్టాలంటే సిల్కు తెరలున్న సవారిబండి సిద్ధంగా ఉంటుంది. అందులో మెత్తని పరుపులే ఉంటాయి. లోకాన్ని చూడకుండా లోకంలో బ్రతకడం ఎట్లాగో ఆమెకర్థమయ్యేది కాదు.

సూర్యంబాబు కుటుంబానికి ఈడుజోడైన కుటుంబాలు ఆ వూళ్లో మూడో, నాలుగో ఉన్నాయి. విమల ఎక్కడికైనా వెళ్ళాలంటే వాళ్ళ ఇళ్ళకే వెళ్ళాలి. వాళ్ళు తమ తమ గొప్పలు ఇంతింత చేసి చిలుకల్లా తెగ వాగుతూంటే, ఓపికుంటే వినాలి. లేకపోతే వచ్చిన దారినే వేంచేయాలి.

పాపం విమల మనస్సు రోజు రోజుకూ కృశించిపోతోంది. ఇంట్లో పనిచేసే దాసీల బండబారిన చేతులు చూసినప్పుడు, వాళ్ళ పాదాల పగుళ్ళు చూసినప్పుడు, శీతాకాలాన పగిలిపోయే వాళ్ళపెదవులు చూసినప్పుడూ ఆమె గుండె పగిలిపోయేది. ఆ హరిజన గూడెం అంటుక పోయిందని, ఈ ఊడ్పుల పిల్లను ఫలానా ఖామందుల అబ్బాయి చెరిచాడని విన్నప్పుడు ఆమె మనస్సు ఖేదపడిపోయేది. గర్భిణీ స్త్రీల అవస్థలూ, నాటు మంత్రసానుల దురుసు మాటలూ, వారి వికృత చేష్టలూ తెలుసుకొని సహించలేక పోయేది. కాని ఏమీ చేయలేకపోయేది.చుట్టూ ఉన్న గోడల్ని పగులగొట్ట లేకపోయేది.

ఆ రోజున ఎండ తీక్షణంగా ఉంది. విమల ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటూందన్న మాటేగాని ఆమె మనసులో మనసులేదు. అప్పుడే అక్కడకు రత్తి రొప్పుకుంటూ వచ్చింది. ఆమె మొగంలో భయం తపతప కొట్టుకుంటోంది. వెంటనే విమల "ఏమిటి రత్నం... అలా రొప్పుతున్నావేం...?" అంది.

విమల నౌకర్లనెప్పుడూ "ఏరా" అని గాని "ఏమే" అని గాని పిలవదు. వాళ్ళను వాళ్ళ పేర్లతోనే పిలుస్తుంది. ఆ పేర్లు భ్రష్టరూపాల్ని దాల్చి, అసహ్యమైన పేర్లు వాళ్ళకుండడం వల్ల వాళ్ళు మానసికంగా అణిచివేయబడతారని ఆమె భావిస్తుంది.

'రత్నం' అనంటే రత్తికి అదేమిటో అదోలా ఉంటుంది. ఆమెకు రత్తి అని పిలిపించుకోవడమే బాగుంటుంది. "మాకెందుకమ్మా ఆ రాణీ పేర్లు... ఉల్లిపూలు మల్లెపూలౌతాయా అమ్మా..." అంటుంది. కాని విమల, "నువ్వు ఉల్లిపూవు వనుకోవడమే తప్పు రత్నం" అంటుంది. అయితే ఈ మాట రత్తికర్థమయ్యేది కాదు.

తిరిగి విమల అడిగింది. "ఏమిజరిగింది?" అని.

రత్తి "ఇక మీరే రచ్చించాలమ్మా" అంది.

"అసలు ఏమి జరిగిందో చెప్పవేం" అంది విమల.

"ఆ పోలీసోళ్ళు గౌరిని చంపేత్తున్నారమ్మా. గౌరికాడ సారా ఎందుకుంటాదండి... దాని దొడ్లో సారాబుడ్లు దొరికాయని ఇంకా ఎక్కడ దాచావో చెప్పు అని చిదగ బొడిచేత్తున్నారండీ" అంది.

రత్తి ఏం చెపుతోందో విమలకర్థం కాలేదు.

"గౌరి దొడ్లో సారాబుడ్లు ఎందుకు దొరికాయి?" అంది.

రత్తి చెప్పనా మాననా అన్నట్లు విమల వైపు చూసింది.

"చెప్పడానికొచ్చి భయపడతావేం" అంది విమల. ఈ మాట రత్తికెంతో ధైర్యాన్నిచ్చింది.

"నాకు భయమేత్తోంది తల్లీ... ఆ మాట తమరికెలా చెప్పాలో తెలియకుండా ఉందండి. మొన్న మధ్యాన్నపేల అది మన పొలంవేపు నడిచి వొత్తోందటండి... అప్పుడే వర్షం వొత్తే మన పొలంలోని పాకలో అది దూరిందట. ఆడ అయ్యగోరున్నారటండి..." అని ఆగిపోయింది.

ఈ మాట వినగానే విమల ఊపిరి పీల్చలేక పోయింది. ఆమె శరీరం వేడెక్కింది. ఆమె కళ్ళు తీక్షణంగా ఉన్నా వాటిలో ఏమి వినవలసి వస్తుందో అన్న భయం కొట్టుకుంటోంది.

"అయితే..." అంటూ ఆమె ఆగిపోయింది.

రత్తి మెల్లగా, "గౌరి రంబలాగుంటాదమ్మా. ఆళ్ళెవరో పట్నం పోకిరీవోళ్లు సైకిళ్ళ మీద పోతూ కాలవొడ్డున నీళ్ళు పట్టుకుంటూన్న దాన్ని చూసి, 'ఊర్వసినాగుందిరా' అనుకుంటూ పోనారండి. పేదోళ్లకి అందం పనికిరాదమ్మా. ఆ మట్టున బాబుగారు దాని చెయ్యి పట్టుకొని లాగారంట... దానికి భయమేసి బాబుగార్ని తోసేసిందట. ఆరు ఆ మూలున్న కర్రలమీద పడిపోనారటండీ. అంతేనమ్మా... బాబుగారు పగబట్టి ఆ సారాలమ్మే చచ్చినోడిచేత దాని దొడ్లో సారాసీసాలు పాతించారట; ఆ అమ్మేవోడు బాగానే ఉన్నాడు. ఏమీ తెలీని మా గౌరినే చిదగ్గొట్టేత్తున్నారండి..." అంది కన్నీళ్ళు కారుస్తూ.

అంతే...

విమల మొగంలో అన్యాయాలను సహించలేని మహత్తరమైన తేజస్సు వెలిగింది. ఆమె ఇక రత్తితో ఏమీ మాట్లాడలేదు. రత్తి కింత ధైర్యం ఆ మాటలు తనతో చెప్పేందుకెట్లా వచ్చిందో ఆమె ఊహించలేదు. బుద్ధ భగవానునికి పీడిత ప్రజల

బాధల్ని తెలియచెప్పిన రథసారథితో రత్తిని ఆమె పోల్చుకోలేదు. పగులగొట్ట బడుతూన్న ఉక్కుగోడల విషణ్ణవదనాల వికృత భావాలకు అణిగిపోవలసి వస్తుందేమో అన్న భావం ఆమెలో మొలకెత్తలేదు. 'సిరికింజెప్పడు' అన్న పద్యంలోని ఉదాత్త భావం ఆమెలో పనిచేస్తోందేమో అన్నదీ అంతు దొరకదు. కాని... కాని ఆమెలో అనంతమైన కరుణ, సుందరమైన మానవత విజృంభించాయి. అవే ఆమెను ముందుకు నడిపాయి. ఆమె ముందుకు సాగింది. ఏనుగంబారీ హాయిగా ఏ అడ్డంకీ లేకుండా ప్రవేశించడానికి వీలయ్యే ఆ గేటు ఎలా తెరచుకుందో తెలియదు!

కోడలు గేటు దాటుతూండడం చూసిన మావగారు, ప్రక్కనే కూర్చున్న భార్యతో, "కోడలు ఎక్కడికి వెళ్తోంది?..." అన్నాడు. భార్య కుర్చీలోంచి కదలకుండానే "విమలా అటెక్కడికి?..." అంది.

రత్తి, "మీరెందుకండమ్మగారూ... మీరెందుకండి... పెద్దయ్యగారితో సెప్పండి..." అంటూ హడలిపోయింది.

కాని విమల ఆగలేదు.

విమలను వీధిలోని వాళ్ళు వింతగా చూశారు. పక్కనున్న పూరిగుడిసెల్లోని స్త్రీలు వాళ్ళకు తెలియకుండానే ఆమె వెనక నడిచారు. విమల గౌరి ఇంటి దగ్గరకు వచ్చింది అక్కడ గౌరిచుట్టూ ఎంతోమంది జనం పోగై ఉన్నారు. పోలీసులు విమలను చూడగానే గౌరిని కొట్టడం మానేశారు.

విమల తీక్షణంగా పోలీసుల వైపు చూసి, "ఎందుకు ఆ అమ్మాయిని కొడుతున్నారు?" అంది.

పోలీసులు కొద్దిగా వణికారు. "ఇది సారాబుడ్లు దాచిందండి..." అన్నారు.

వెంటనే విమల, "ఆ అమ్మాయి ఇంతకు ముందెన్నడైనా అలా దాచడం మీరు చూశారా..." ? అంది. "మీకు తెలియదూ... ఆ సారాబుడ్ల సత్యం సంగతి, అతని పాక సంగతి. అతన్ని మీరెన్నిసార్లు పట్టుకోలేదూ. ఇప్పుడతనివైపు అసలు తొంగైనా చూడకుండా, అతని ఇంట్లో ఎంత సారా ఉందో పట్టుకోకుండా... ఎవరో కక్షకొద్దీ ఆ అమ్మాయి దొడ్లో సారాబుడ్లు పాతిపెట్టి మీకా వివరాలిస్తే మీరామెను చిదగ్గొట్టడానికి తయారవుతారా... ఆ అమ్మాయి నాకేమీ తెలియదు మొర్రో అంటూంటే మీకు కొట్టడానికి చేతులెట్లా వచ్చాయి? అయినా కొట్టడానికి మీకు హక్కెవరిచ్చారు? ఇందులో నిజం ఎంత ఉందో మీరెప్పుడు పరీక్షించారు? ముందు ఆ సత్యాన్ని పట్టండి... ఈ వూరి శని విరగడౌతుంది. అతన్ని అండగా పెట్టుకొని నాటకాలాడుతూన్న

పెద్దలకు బుద్ధొస్తుంది" అంది.

అక్కడ ఉన్న వాళ్ళంతా విమల మాట్లాడిన ధోరణికి ఆశ్చర్యపోయారు. ముసలమ్మలు, "మాతల్లే... మాతల్లే..." అన్నారు. పిల్లల తల్లులు, "ఎంత చక్కగా మాట్లాడింది. ఎంత చక్కగా మాట్లాడింది. ఎంత గుండెనిబ్బరం..." అన్నారు.

గౌరి విమల కాళ్ళు పట్టుకొని వదలలేదు. విమల సిగ్గుపడిపోయింది. తను ఇంతగా తెగించడానికి గల కారణాన్ని ఊహించుకొని మనసులో ఆశ్చర్యపోయింది. భర్తను తను ఈ విషయంలో క్షమించగలిగితే ఊరికెంతైనా మేలు జరుగుతుంది అని తలచింది.

అంతే, ఆ రాత్రి, ఆ మరునాడు, ఆ తర్వాత మూడు రోజులు ఆ వూరిలో ఎవరికీ నిద్రపట్టలేదు. ఎక్కడ చూసినా ఇదే సంగతి. ఊళ్లో ఏమి మార్పులు వస్తాయో, ఏం తగవులు వస్తాయో, ఎక్కడ కొంపలంటుకుంటాయో, ఎవరు ఖూనీ చేయబడతారో అని అనుకున్నారు. విమలను సూర్యంబాబు వదిలేస్తాడనుకున్నారు.

కాని చిత్రం! అలాంటివేమీ జరగలేదు సరికదా... విమల ఇప్పుడు ఆ వూరినంతటినీ స్వర్గంలా మార్చేస్తోంది, అదే విచిత్రం!

(తెలుగు స్వతంత్ర, 12.10.1956)